

Aile Hekimliği Uzmanlığı'nda Kendini Aşmışlık

Self Transcendence In Family Practice

● Muhteşem Erol Yayla¹

Özet

Aile Hekimliği'nin bağlamsal, bilimsel ve kapsayıcı çekirdek yeterlilikleri özgeci vicdana ihtiyaç duyar. Modifiye Maslow Hiyerarşisi'nde kendini aşmışlık en üstte yer alırken, birincil bakım da özgeci olmayı gerektirir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal fedakârlık, Primer bakım, Aile Hekimliği

Summary

Family practice's contextual, scientific, and comprehensive core competencies need having an altruistic consciousness. As self transcendence stands on the top of modified Maslow's hierarchy of needs, primary care also need to be altruistic.

Key words: Altruism, Primary Care, Family Practice

¹⁾ Adana Şehir Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Aile Hekimliği Uzmanı, Doç. Dr., Adana.

İletişim adresi:

Dr. Muhteşem Erol Yayla
Meyayla76@yahoo.com

Geliş tarihi: 09/07/2020

Kabul tarihi: 13/08/2020

Yayın tarihi: 25/09/2020

Alıntı Kodu: Yayla ME. Aile Hekimliği Uzmanlığı'nda Kendini Aşmışlık. *Jour Turk Fam Phy* 2020; 11 (3): 141-143. Doi: 10.15511/tjtfp.20.00341.

Sayın editör,

Her insanın kişiliğinde altürist (özgeci) ve egoist (bencil) tavırlar yan yana bulunmakta, ilkel insanlarda ve çocuklarda ise egoizm daha ağır basmaktadır. Planlı bir eğitimin görevi, zayıf özgeci duyguları geliştirmek, bencil duyguları gemlemek, bu amaçla da başkalarını sevmeyi öğretmektir. Böyle bir eğitimin verilmesi için en iyi çevre, çocukluktan beri en fazla zaman geçirilen yer olan okuldur.

İlk olarak “altruizm” terimi Auguste Comte tarafından egoist kelimesinin zıt anlamı olarak öne

sürülmüştür ve özgecilik anlamına gelir. Bu durumda eylemi gerçekleştiren bireyin kendisine değil de, eyleme maruz kalan diğer bireye bir faydası ve yararı dokunmaktadır. Tabii bu eylemin bilinçli bir şekilde gerçekleştirilmiş olması gerekmez.

Çeşitli hayvanların tehlike sinyalleri, arı kovancını koruyan asker arının intihar etmesi altruizme dair örneklerdir. Altruizm belli bir tatmin duygusuna da neden olur. Kendimizden büyük bir şeyin parçası olma durumunun getirdiği tatmin ve güven duygusu (self transcendence/kendini aşmışlık) Maslow’un modifiye ihtiyaçlar hiyerarşisinde en yüksek basamaktır (Tablo 1).⁽¹⁾

Aile hekimliğinin uzmanlık disiplininin özelliklerine bakarsak, hekimin kendi sorumluluğunda bireyin rahatsızlığını daha iyi anlaması için, uzun bir süre sağlık hizmeti vermesi (doğumdan ölüme kadar, longitudinal bakım), akut, kronik, sistem organ ayırt etmeden bakım vermesi (kapsamlı bakım), kişinin yaşadığı ortamı içine katarak, hastalığı, rahatsızlığı algılayarak bakım vermesi (bağlamsal bakım), yetenek etik değerler ve kanıta dayalı bir bakım (bilimsel/tutumsal bakım) vermesi önerilir. Bu hizmet/bakım bir anlamda aile hekimliği uzmanının kendinden vazgeçmesi, altüristik yaklaşımı ve Maslow’un modifiye ihtiyaçlar hiyerarşisinde en yüksek basamak bilincinde olması anlamına gelmektedir.

Kaldı ki, aile hekimliği uzmanları, diğer uzmanlara göre düşük gelirleri olmasını, eğitimleri

Tablo 1: Maslow'un Modifiye İhtiyaçlar Hiyerarşisi

sırasında rotasyonel oldukları branşlarda daima çömez konumunda olmaları durumunu ve repete edilen ve hekimliği ilaç yazma konumuna indirgeme davranışını bile, ağır başlılıkla karşılamaktadır. Hatta belirsizliğin verdiği ağırlık altında ezilmeme, hastaya müşfik ve iyi niyetle sürekli yaklaşabilme, insanın kendini insani her konuda aşmasını gerektirmektedir.

Bu nedenledir ki Aile Hekimliği Uzmanlık Eğitimi'nde klinik becerilerin yanı sıra insan ilişkileri, iletişim, birey merkezli yaklaşım, biyo-psikososyal yaklaşım gibi yeterliliklerin de edinilmesi hedeflenmektedir. Ve yine bu nedenledir ki iyi yetişmiş aile hekimliği uzmanları mesleklerini yaparken kendilerini gerçekleştirme düzeyinde mesleki tatmin aramaktadırlar.

References:

1. Seven Life Lessons From Humanistic Behaviorism: How to Bring the Best Out of Yourself and Others. E. Scott Geller. <https://www.researchgate.net/figure/Maslows-revised-hierarchy->

which-shows-self-transcendence-at-the-top_fig3_279219417 adresinden 27.01.2020 tarihinde erişilmiştir.

Alıntı Kodu: Yayla ME. Aile Hekimliği Uzmanlığı'nda Kendini Aşmışlık. *Jour Turk Fam Phy* 2020; 11 (3): 141-143. Doi: 10.15511/tjfp.20.00341.